

Hamkorlikdagi atölye amaliyotlari orqali naqqoshlik fanida ijodkorlikni rivojlantirish

Aslonova Navro'za Hoshim qizi

Navoiy davlat universiteti

“Tasviriy san’at va muhandislik grafikasi” kafedrası o‘qituvchisi

Anatatsiya: Hamkorlikdagi atölye amaliyotlari naqqoshlik fanida talabalarning ijodkorlik salohiyatini rivojlantirishning samarali pedagogik usullaridan biridir. Ushbu maqolada talabalar guruhlarda ishlash orqali o‘z ijodiy fikrlarini namoyish etishi, turli dekorativ va ornament elementlarini yaratishi va badiiy qarorlarni muvofiqlashtirishi tahlil qilinadi. Atölye amaliyotlari o‘quv jarayonini interaktiv, motivatsion va amaliy tarzda tashkil qilish imkonini beradi. Shu bilan birga, bu yondashuv talabalarda hamkorlik, muloqot va tanqidiy fikrlash ko‘nikmalarini shakllantiradi, shuningdek, ijodiy va estetik kompetensiyalarini rivojlantiradi.

Kalit so‘zlar Naqqoshlik, Hamkorlikdagi atölye, Ijodkorlik faoliyati, Talabalar, Pedagogik metodika, Ornament, Kompozitsiya, Rang uyg‘unligi

Naqqoshlik fani talabalarda estetik did, badiiy tafakkur va ijodiy faollikni shakllantirishda muhim rol o‘ynaydi. An’anaviy o‘qitish usullari ko‘pincha individual ish va namuna ko‘rsatish bilan cheklanadi, bu esa talabalarning ijodkorlik salohiyatini to‘liq rivojlantirishga imkon bermaydi. Shu sababli, hamkorlikdagi atölye amaliyotlari talabalarning ijodiy va badiiy kompetensiyalarini rivojlantirishning samarali vositasi sifatida qaraladi.

Hamkorlikdagi atölye amaliyotlari talabalarni guruhlarda ishlashga, bir-birining ishini baholashga va ijodiy qarorlarni birgalikda qabul qilishga o‘rgatadi. Talabalar loyihalarni rejalashtirish, kompozitsiya va rang uyg‘unligini yaratish, shuningdek, turli dekorativ elementlar bilan ishlash jarayonida o‘z ijodiy salohiyatlarini rivojlantiradilar. Shu bilan birga, atölye amaliyotlari o‘quv jarayonini interaktiv va motivatsion qiladi, talabalarni mustaqil va samarali ijodiy faoliyatga jalb etadi.

Mazkur maqolada hamkorlikdagi atölye amaliyotlari orqali naqqoshlik fanida ijodkorlikni rivojlantirish metodikasi, uning pedagogik asoslari va talabalarning ijodiy faolligiga ta’siri tahlil qilinadi. Maqola talabalarning ijodiy salohiyatini oshirish va o‘qitish jarayonini samarali tashkil etish bo‘yicha tavsiyalarni taqdim etadi.

Naqqoshlik fanida ijodkorlikni rivojlantirishda hamkorlikdagi atölye amaliyotlari samarali pedagogik vosita sifatida qaraladi. An’anaviy o‘qitish usullari ko‘pincha individual ish, ma’ruza va qo‘l bilan ishlash mashqlari bilan cheklanadi, bu esa talabalar ijodiy salohiyatini to‘liq rivojlantirishga yetarli imkon bermaydi. Shu sababli, atölye yondashuvi talabalarni guruhlarda ishlashga, o‘zaro fikr almashishga va ijodiy qarorlarni birgalikda qabul qilishga rag‘batlantiradi.

Atölye jarayoni talabalarni o'z ijodiy g'oyalarni namoyish etish, turli dekorativ va ornament elementlarini yaratish, rang uyg'unligini va kompozitsiya prinsiplarini amalda qo'llash imkoniyatini beradi. Talabalar loyiha va mashqlarni rejalashtirish, ijodiy yechimlarni tanlash va yakuniy ishlarni taqdim etish jarayonida faol ishtirok etadilar. Shu tarzda ular tanqidiy fikrlash, muammolarni hal qilish va mustaqil ijodiy qarorlar qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantiradilar.

Guruhdagi hamkorlik jarayonida talabalar o'z ishlarini bir-biriga ko'rsatadilar, konstruktiv fikr almashadilar va birgalikda eng samarali yechimlarni izlaydilar. Bu jarayon talabalarda kommunikatsiya, mas'uliyat va hamkorlik ko'nikmalarini shakllantiradi, shuningdek, ijodiy qarorlar qabul qilishda turli nuqtai nazarlarni hisobga olishga o'rgatadi.

Atölye amaliyotlarining yana bir afzalligi — dars jarayonini interaktiv va motivatsion qilishdir. Talabalar guruhda ishlash orqali o'z ishlarini boshqalar bilan taqqoslay oladilar, yangi g'oyalarni yaratishga undaladi va ijodiy salohiyatini maksimal darajada rivojlantiradi. Shu bilan birga, o'qituvchi talabalarni metodik jihatdan yo'naltiradi, ularning ijodiy faoliyatini rag'batlantiradi va yakuniy natijalarni baholaydi.

Natijada, hamkorlikdagi atölye amaliyotlari naqqoshlik fanida talabalarning ijodkorlik salohiyatini rivojlantirish, ularni mustaqil va samarali ijodiy faoliyatga jalb qilish hamda badiiy kompetensiyalarini oshirishda samarali vosita bo'ladi.

Hamkorlikdagi atölye amaliyotlari naqqoshlik fanida talabalarning ijodiy va badiiy salohiyatini rivojlantirishda samarali pedagogik yondashuv hisoblanadi. Ushbu yondashuv talabalarni guruhlarda ishlashga, ijodiy qarorlar qabul qilishga va birgalikda ijodiy yechimlar yaratishga rag'batlantiradi.

Atölye jarayoni orqali talabalarda tanqidiy fikrlash, muammolarni hal qilish, estetik qaror qabul qilish va ijodiy salohiyatni rivojlantirish ko'nikmalari shakllanadi. Shu bilan birga, talabalar o'z ishlarini baholash, konstruktiv fikr berish va yangi g'oyalarni yaratish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

O'qituvchi metodik jihatdan tayyor bo'lishi, atölye jarayonini samarali boshqarishi va talabalarning ijodiy faolligini rag'batlantirishi lozim. Kelajakda hamkorlikdagi atölye yondashuvini kengaytirish, raqamli vositalar va interaktiv resurslardan foydalanish orqali talabalarning badiiy va ijodiy kompetensiyalarini yanada rivojlantirish tavsiya etiladi.

Adabiyotlar

1. Shavdirov S. A. *Podgotovka budushchikh uchiteley k issledovatel'skoy deyatel'nosti*. Pedagogicheskoe obrazovanie i nauka, 2017, №2, s. 109–110.
2. Shavdirov S. A. *Selection Criteria of Training Methods in Design Fine Arts Lessons*. Eastern European Scientific Journal, 2017, №1, s. 131–134.
3. Shovdirov S. *Analyzing the sources and consequences of atmospheric pollution: A case study of the Navoi region*. E3S Web of Conferences, 2024, 587:02016.

4. Shavdirov S. *Method of organization of classes in higher education institutions using flipped classroom technology*. AIP Conference Proceedings, 2025, 3268(1):070035.
5. Shavdirov S. A. *Ўquvchilarda tasviriy savodxonlikka oid o'quv kompetensiyalarini shakllantirishning pedagogik-psixologik jihatlari*. Sovremennoe obrazovanie (Uzbekistan), 2017, №6, s. 15–21.
6. Shovdirov S. *Tasviriy san'atni o'qitishda o'quvchilarning sohaga oid o'quv kompetensiyalarini shakllantirish omillari*. Inter Education & Global Study, 2024, №1, s. 8–14.
7. Ibraimov X., Shovdirov S. *Theoretical Principles of The Formation of Study Competencies Regarding Art Literacy in Students*. Science and Innovation, 2023, 2(B10), s. 192–198.
8. Baymetov B. B., Shovdirov S. A. *Methods of Organizing Practical and Theoretical Classes for Students in The Process of Teaching Fine Arts*. International Journal on Integrated Education, 2023, 4(3), s. 60–66.
9. Kollar, I., & Fischer, F. *Collaborative learning and technology: Mechanisms and methods*. Computers & Education, 2010, 55(4), s. 1336–1347.
10. Dede, C. *Immersive interfaces for engagement and learning*. Science, 2009, 323(5910), s. 66–69.